

"Énekeljetek...új éneket!"

Dicsőség néked, Istenünk

A protestáns gyülekezetek szerte a világon már több évszázada éneklük, nekünk mégis új ez az ének. Milyen jó kapcsolódási pontot jelent ez hívő eleinkkel térben és időben! Tehát csak nekünk új, ma élő, és itt, Magyarországon élő református keresztyéneknek. Ne féljünk tehát tőle! Noha több évszázados, mégis friss ez az ének, semmiféle dohos illatot nem fogunk érezni rajta.

Ez a frissesség részben a dallam sodró lendületének köszönhető. Mitől van ez a lendület? Úgy gondolom, attól, hogy itt, a szokottól eltérően, másként csoportosulnak a hangok. Mert, amikor például ezt a szót énekeljük: „halleluja”, általában négy mérőütést szoktunk ütni a lábunkkal (sokan használják ezt a mankót), így: hal-le-lu-ja. Ebben az énekben azonban nem negyedhangonként zötykölődünk, hanem három hangot egy zenei gondolattá összefogva énekeljük a szót: hallelu-ja (csupán két mérőütéssel)! Az ének tehát az által kap lendületet, hogy a szövegben rejlő táncos (trocheikus) lejtést híven visszaadja a dallam.

Aztán attól is friss ez az ének, hogy Túrmezei Erzsébet (1912-2000), diakonissza költőnő kitűnő fordítása jól követhető, mai magyar nyelven szólal meg. Ezt a szöveget mindenki megértheti. Természetesen itt nem mást, mint a Biblia gondolatait olvassuk-énekeljük, ezért annak tartalmát a hitetlen ember első pillanatban nem foghatja fel teljes mélységében, csak a betűit olvassa. Mert számára ugyan mit is jelent ez: „Halálon győzött az élet”? De bízunk abban, hogy előbb-utóbb annak jelentéséhez is közelebb kerül az, aki most még távol áll Ötöle. Az ének a húsvéti történet legfontosabb mozzanatait tárja elénk. Miközben énekeljük, emlékezetünkbe idézhetjük húsvét tanulságát, azt, hogy Ő, Krisztus „tett eleget miértünk”, aki élőként lépett ki a lezárt sírból. A később elhangzó biztatás pedig újra és újra erőt önthet belénk ma is: „ne féljetek”!

Mondhatnánk: kicsit sok a „halleluja” ebben az énekben (halleluja = dicsérjétek az Urat!). Valóban sok. De vajon mikor lehetne alkalmasabb idő Istent dicsőíteni ennyire önfeledten, mint most, amikor feltámadt a Megváltó? Az énekben elsőként Istent dicsőítjük, aki ezt a nagyszerű tervet, az emberiség megmentésének-megváltásának programját elhatározta, és aztán Jézus Krisztust, aki ezt az isteni projektet – az Atyának engedelmességgel – megvalósította.

Az ének szerzője Michael Weiße (1488-1534) prédikátor, és egyházi énekek költője. 1531-ben jelent meg nagyhatású énekgyűjteménye, benne a mai énekünk is: „Dicsőség néked, Istenünk” („Gelobt sei Gott im höchsten Thron”). Ez az énekeskönyv 157 új éneket tartalmazott, zömében saját alkotását. Az „új” akkoriban többek között azt jelentette, hogy már nem latin, hanem nemzeti, azaz német nyelven hangozhatott az énekelt ige (miként a prédikáció is).

A dallam Melchior Vulpius (1560 körül-1615) zeneszerző alkotása. Ő főleg egyházi zeneműveket komponált, s egyúttal weimari kántor is volt. Igen termékeny munkásságát bizonyítja, hogy még életében több énekgyűjteménye jelent meg. A „Dicsőség néked, Istenünk” dallama az 1609-es „Ein schön geistlich Gesangbuch”-ban található.